

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

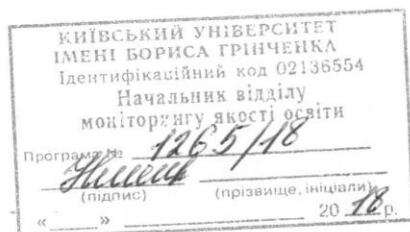
2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика викладання фахових дисциплін»

для студентів

спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 013.00.01 «Початкова освіта»

Київ – 2018

Розробники:

Паламар Світлана Павлівна, старший науковий співробітник, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту

Дубовик Світлана Григоріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту

Викладачі:

Паламар Світлана Павлівна, старший науковий співробітник, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту

Дубовик Світлана Григоріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол № 2 від 05 вересня 2018 року

Завідувач кафедри Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.01
«Початкова освіта»

«05» 09 2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта» Т.І. Мієр

Робочу програму перевірено

«05» 09 2018 р.

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р. Протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Методика викладання фахових дисциплін		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6 / 180	
Курс	5	
Семестр	9	
Кількість змістовий модулів із розподілом:	1	
Обсяг кредитів	6	
Обсяг годин, в тому числі:	180	
Аудиторні	48	
Модульний контроль	12	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	120	
Форма семестрового контролю	залік	
Методика викладання курсу «Українська мова з методикою навчання» ЗМ 1		
Курс	5	
Семестр	9	
Обсяг кредитів	6	
Обсяг годин, в тому числі:		
Аудиторні	26	
Модульний контроль	6	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	60	
Форма семестрового контролю	залік	

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Методика викладання курсу «Дитяча література з методикою навчання» ЗМ 2		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6 / 180	
Курс	5	
Семестр	9	
Кількість змістовий модулів із розподілом:	1	
Обсяг кредитів	6	
Обсяг годин, в тому числі:		
Аудиторні	22	
Модульний контроль	6	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	60	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування особистості майбутнього педагога, який зорієнтований на професійний розвиток студентів і потреби сучасних закладів освіти; формування системи фахових компетентностей, що уможливають високий рівень педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу під час вирішення актуальних завдань викладання фахових дисциплін для студентів спеціальності «Початкова освіта»; здатність на творчому рівні використовувати набуті знання із загальнонавчальних дисциплін та фахових методик, розв'язувати професійні задачі з урахуванням сучасних освітніх стратегій, фахових інтересів студентів та актуальних потреб початкової освіти.

Завдання навчальної дисципліни (ЗМ 1):

- оволодіння дидактико-методичними знаннями з навчальної дисципліни;
- розвиток умінь моделювати навчальні заняття із методики навчання української мови у ЗВО;
- ознайомлення із системою методів, прийомів і засобів викладання методики навчання української мови в початкових класах; традиційними й інноваційними формами організації навчальної діяльності студентів на заняттях із цієї дисципліни у вищій школі;
- розгляд типології навчальних занять й ознайомлення зі структурою різних типів занять із методики навчання української мови в початковій школі;
- реалізація виховного потенціалу дисципліни з метою формування професійних рис і якостей особистості майбутнього викладача;
- формування готовності до творчої активності у професійній викладацькій діяльності.

Завдання навчальної дисципліни (ЗМ 2)

- сприяння засвоєнню теоретичного матеріалу й формуванню вміння викласти його літературно грамотно, логічно послідовно;
- прищеплення студентам практичних умінь і навичок, оволодіння вміннями самостійно здійснювати аналіз художніх творів дитячої літератури;
- навчання користуватися науковою, довідковою літературою з метою поглиблення своїх знань із дитячої літератури;
- підготовка студентів до формування читацької компетентності учнів початкової школи.

3. Результати навчання за дисципліною (ЗМ 1)

- володіти знаннями і вміннями із методики навчання української мови, достатніми для успішної діяльності на навчальних заняттях із цієї дисципліни у закладі вищої освіти;
- спілкуватися українською мовою, ефективно і гнучко використовуючи її в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сферах діяльності;
- застосовувати сучасні технології викладання в освітньому процесі на навчальних заняттях із методики навчання української мови у вищій школі;
- здійснювати пошук і огляд необхідної інформації для навчальних занять у спеціальних наукових джерелах, використовуючи різноманітні ресурси: періодичні видання, бази даних, веб-сайти, портали тощо;

- аналізувати навчально-методичні посібники для вищої школи із методики навчання української мови, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до дидактичних вимог;
- працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи якості лідерства, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваний результат.

Результати навчання за дисципліною (ЗМ 2)

- володіти вміннями аналізувати тенденції літературного процесу в Україні;
- уміти добирати та оцінювати дитячі твори, інтерпретувати та використовувати художні твори у практиці шкільного навчання на уроках та в позакласній роботі;
- володіти вміннями і навичками комунікативної компетентності, вміннями переконливо та аргументовано відстоювати свою позицію;
- спілкуватися українською мовою в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сферах діяльності;
- володіти перцептивно-гностичними якостями та психічними процесами (інтелектуальної активності, гнучкості й оригінальності мислення, інтуїції, об'єктивності, критичності).

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Методика викладання курсу «Українська мова з методикою навчання»							
Тема 1. Зміст і структура курсу «Українська мова з методикою навчання»		2	2	2			15
Тема 2. Навчально-методичний комплекс викладача із дисципліни		2	2	2			15
Тема 3. Підготовка і проведення навчальних занять із курсу “Українська мова з методикою навчання”		4	2	2			15
Тема 4. Організація самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни		2	2	2			15
МКР	6						
Усього	6	10	8	8			60
Змістовий модуль 2. Методика викладання курсу «Дитяча література з методикою навчання»							
Тема 1. Завдання та змістове наповнення курсу «Дитяча література з методикою навчання»		2	2				15
Тема 2. Характеристика основних підходів до викладання курсу. Поняття вертикальної та горизонтальної інтеграції		2		2			15
Тема 3. Особливості проведення навчальних занять із курсу “Дитяча література з методикою навчання”		4	2	2			15
Тема 4. Методичне портфоліо викладача		2	2	2			15
МКР	6						
Усього	6	10	6	6			60
Разом	12	20	14	14			120

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль І

Методика викладання курсу «Українська мова з методикою навчання»

Тема 1. Лекція 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання». Зміст курсу «Українська мова з методикою навчання». Загальна характеристика його основних розділів.

Лінгводидактичні (методичні) основи початкового курсу української мови. Поняття про принципи навчання української мови. Класифікація принципів навчання української мови. Поняття про загальнодидактичні принципи навчання української мови. Поняття про специфічні методичні принципи навчання української мови.

Класифікація методів навчання української мови. Різні підходи до класифікації методів навчання української мови: за джерелом знань (Д.О. Лордкіпанідзе, Є.Я. Голант, Н.М. Верзілін); за характером логіки пізнання (І.Я. Лернер); за рівнем проблемності засвоєння знань і рівнем учіння (М.І. Махмутов); на основі цілісного підходу до процесу – методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, робота з підручником, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження, вправи, проекти); методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, пізнавальні ігри, створення інтересу у процесі навчання, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід учня; стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні); методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка у навчанні) (Ю.К. Бабанський).

Поняття про форми організації навчальної діяльності учнів на уроках української мови. Загальна характеристика засобів навчання української мови.

Поняття про освітні технології навчання і застосування їх на уроках української мови в початковій школі. Психолого-педагогічні умови впровадження освітніх технологій в освітньому процесі початкової школи на уроках вивчення української мови.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 3, 4]

Додаткові [2, 3, 6]

Практичне заняття 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

1. Лінгводидактичні (методичні) основи початкового курсу української мови.
2. Принципи навчання української мови (загальнодидактичні і методичні).

3. Характеристика загальних методів і прийомів навчання української мови в різних аспектах: гносеологічному (відповідність закономірностям пізнання); логіко-змістовному (використання методів навчання відповідно до законів мислення і змісту навчального матеріалу); психологічному (врахування психологічних механізмів пізнання); педагогічному (досягнення навчальної мети).
4. Форми організації навчальної діяльності учнів на уроках української мови в початковій школі.
5. Загальна характеристика засобів навчання української мови в початковій школі.

Рекомендовані джерела

Основні [3, 4, 5]

Додаткові [2, 3, 6]

Семінарське заняття 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Питання для обговорення:

Поняття про освітні технології навчання і застосування їх на уроках української мови в початковій школі.

Психолого-педагогічні умови впровадження освітніх технологій на уроках української мови в початковій школі. Загальна характеристика технологій навчання, які доцільно застосовувати на уроках української мови: технологія розвивального навчання; технологія проблемного навчання; технологія проектного навчання; технологія інтерактивного навчання (технологія навчання у взаємодії); технологія розвитку критичного мислення під час читання і письма.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3]

Додаткові [2, 3, 5]

Тема 2. Лекція 2. Навчально-методичний комплекс викладача із дисципліни «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Навчальна програма дисципліни. Робоча навчальна програма дисципліни. Тексти лекцій. Опорний конспект лекцій. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських і практичних занять. Індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів. Контрольні завдання до семінарських і практичних занять. Контрольні роботи з дисципліни для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу. Методичні матеріали для студентів із питань самостійного опрацювання фахової літератури.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3]

Додаткові [2, 3, 5]

Семінарське заняття 2. Навчально-методичний комплекс викладача із дисципліни «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Питання для обговорення:

Навчальна програма дисципліни.

Робоча навчальна програма дисципліни.

Тексти лекцій. Опорний конспект лекцій.

Інструктивно-методичні матеріали до семінарських і практичних занять.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3]

Додаткові [2, 4, 5]

Практичне заняття 2. Навчально-методичний комплекс викладача із дисципліни «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

1. Індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів.

2. Контрольні завдання до семінарських і практичних занять.

3. Контрольні роботи з дисципліни для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу.

4. Методичні матеріали для студентів із питань самостійного опрацювання фахової літератури.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 3, 4]

Додаткові [2, 3, 6]

Тема 3. Лекція 3. Підготовка і проведення навчальних занять із курсу «Українська мова з методикою навчання» (4 год.)

Форми навчального процесу у вищих закладах освіти: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи. Основні види навчальних занять: лекції, лабораторні та практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.

Поняття про лекцію як основну форму проведення навчальних занять у вищому закладі освіти, яка призначена для засвоєння теоретичного матеріалу. Типологія лекцій. Вимоги до лекційного заняття з курсу «Українська мова з методикою навчання».

Поняття про практичне заняття. Вимоги до практичного заняття з курсу «Українська мова з методикою навчання».

Поняття про семінарське заняття. Вимоги до семінарського заняття з курсу «Українська мова з методикою навчання».

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3]

Додаткові [2, 3, 5]

Семінарське заняття 3. Підготовка і проведення навчальних занять із курсу «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Питання для обговорення:

Підготовка і проведення лекційних занять із курсу «Українська мова з методикою навчання».

Особливості підготовки і проведення практичних занять із курсу «Українська мова з методикою навчання».

Підготовка і проведення семінарських занять із курсу «Українська мова з методикою навчання».

Рекомендовані джерела

Основні [1, 4, 5]

Додаткові [2, 4, 5]

Практичне заняття 3. Підготовка і проведення навчальних занять із курсу “Українська мова з методикою навчання” (2 год.)

1. Підготовка планів-конспектів лекційних занять із курсу «Українська мова з методикою навчання».

Методика вивчення теми «Голосні звуки». Методика вивчення теми «Приголосні звуки». Методика вивчення теми «Наголошені і ненаголошені голосні звуки». Методика вивчення теми «Дзвінки і глухі приголосні звуки». Методика вивчення теми «Тверді і м'які приголосні звуки». Методика вивчення тем «Склад» і «Наголос».

2. Підготовка планів-конспектів практичних занять із курсу «Українська мова з методикою навчання».

Методика вивчення орфографічного матеріалу в початкових класах. Методика вивчення фонетичних написань. Методика вивчення морфологічних написань. Методика вивчення традиційних написань. Методика вивчення семантичних написань. Методика вивчення орфографічних правил у початкових класах Система орфографічних вправ на уроках української мови. Орфографічні розбори і методика їх проведення в початкових класах.

3. Підготовка планів-конспектів семінарських занять із курсу «Українська мова з методикою навчання».

Методика вивчення теми «Слово. Значення слова». Методика вивчення теми «Пряме і переносне значення слова». Методика вивчення теми «Синоніми». Методика вивчення теми «Антоніми».

Рекомендовані джерела

Основні [1, 3, 4]

Додаткові [2, 3, 5]

Тема 4. Лекція 4. Особливості організації самостійної роботи студентів під час вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Самостійна робота як основний спосіб засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни. Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни. Особливості організації самостійної роботи студентів під час вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання». Засоби забезпечення самостійної

роботи студентів (підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій, інтерактивні навчально-методичні комплекси дисципліни; наукова література та періодичні видання.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 4]

Додаткові [2, 4, 5]

Семінарське заняття 4. Особливості організації самостійної роботи студентів під час вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Питання для обговорення:

Зміст самостійної роботи студентів із курсу «Українська мова з методикою навчання».

Загальна характеристика засобів забезпечення самостійної роботи студентів із дисципліни (підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій, інтерактивні навчально-методичні комплекси дисципліни; наукова література та періодичні видання).

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3]

Додаткові [2, 3, 5]

Практичне заняття 4. Особливості організації самостійної роботи студентів під час вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Опрацювання професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти»; матеріалів освітніх програм підготовки студентів (ОР «бакалавр», ОР «магістр»); матеріалів Типової освітньої програми з української мови для початкової школи; основних розділів навчально-методичного посібника «Українська мова і мовлення в початковій школі»: «Мова і мовлення», «Текст», «Речення», «Слово. Значення слова», «Слово. Частини мови», «Звуки і букви».

Рекомендовані джерела

Основні [1, 3, 4]

Додаткові [2, 4, 5]

Змістовий модуль II

Методика викладання курсу «Дитяча література з методикою навчання»

Тема 1. Лекція 1. Завдання та змістове наповнення курсу «Дитяча література з методикою навчання» (2 год.)

Освітня лінія як методичне підґрунтя побудови інтегрованого курсу. Реалізація завдань в контексті ознайомлення молодших школярів з творами художньої літератури. Художні твори як джерело всебічного розвитку дитини. Дитяча література як засіб збагачення словника учнів початкової школи (словникова робота) та формування культури мовлення. Методи роботи з книжкою як засіб формування літературної та читацької компетенції молодших школярів. Види дитячої літератури: художня і наукова. Використання різних жанрів художньої літератури в залежності від завдань розвитку мовлення молодших школярів. Критерії відбору творів для учнів. Інтегратори змістового наповнення курсу.

Основні поняття теми: молодші школярі, дитяча література, мовлення учнів, розвиток, особистість.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3]

Додаткові [1, 2, 4, 7]

Семінарське заняття 1. Завдання та змістове наповнення курсу “Дитяча література” (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Аналіз вимог до літературного читання.
2. Інтегратори змістового наповнення курсу.
3. Твори для дітей за освітніми програмами ЗСО, рекомендованими МОН України.
4. Позапрогравні твори для учнів. Критерії відбору.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3]

Додаткові [1, 4, 6]

Тема 2. Лекція 2. Характеристика основних підходів до викладання курсу. Поняття вертикальної та горизонтальної інтеграції (2 год.)

Структура та зміст робочої навчальної програми викладача з курсу “Дитяча література з методикою навчання”. Побудова модулів навчальної дисципліни на основі комплексу завдань з літературного читання. Вертикальна та горизонтальна інтеграція – інтеграція за темами курсу. Форми подачі навчального матеріалу. Особливості побудови практичних завдань з курсу. Формування мовленнєвої компетенції майбутніх педагогів в контексті вивчення ними творів дитячої літератури. Розвиток мовленнєвої творчості студентів в ході вивчення курсу.

Варіативність форм контролю знань і вмінь студентів (драматизація, театралізація творів, вечір поезії, поетичний турнір, літературні дебати, змагання знавців тощо).

Основні поняття теми: молодші школярі, дитяча література, мовлення молодших школярів, робоча навчальна програма курсу, форми подачі й контролю знань.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 5, 7]

Практичне заняття 1. Аналіз програми з літературного читання (2 год.)

1. Змістові лінії програми.
2. Програмні вимоги до рівнів сформованості читацької навички учнів на кінець року.
3. Характеристика кожної змістової лінії програми
4. Можливості підручника «Літературне читання» у формуванні в учнів читацьких навичок.
5. Принципи вибору творів для читання..

Аналіз структури і основного змісту підручника «Літературне читання». Методичний апарат підручника.

Аналізуючи підручники «Літературне читання», необхідно дати відповідь на такі запитання:

1. У якій мірі підручник відповідає програмі?
2. Які принципи побудови підручників?
3. Які умови створює зміст підручника для формування світогляду, моральних якостей, пізнання навколишнього світу, розвитку емоційно-естетичної сфери читача?
4. Яким змістом, формами роботи підручник сприяє формуванню в учнів читацьких позицій?
5. Яка структура підручника?

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 5]

Додаткові [1, 2, 4]

Тема 3. Лекція 3. Особливості проведення навчальних занять з курсу “Дитяча література з методикою навчання” (4 год.)

Види навчальних занять з курсу: лекції, семінарські та практичні заняття. Використання освітнього простору Києва для проведення навчальних занять: дитячих бібліотек, Музею літератури, Музею історії Києва, Будинку іграшок тощо (для ознайомчих та тематичних лекцій). Підготовка та проведення лекції за опорними конспектами, лекції-брейнстормінгу, лекції-конференції.

Роль міні-лекцій на практичних та семінарських заняттях. Залучення студентів до підготовки міні-лекцій. Підготовка та проведення семінарських занять у формі літературних студій, творчих конкурсів, КВК, зустрічей з письменниками, прес-конференцій тощо; практичних – у формі майстер-класів, тренінгів, рольових

ігор. Особливості підготовки наочних матеріалів для навчальних занять з курсу. Формування фахових компетенцій майбутніх педагогів.

Основні поняття теми: лекції, семінарські, практичні заняття, фахові компетенції вчителя.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3]

Додаткові [2, 3, 5]

Семінарське заняття 2. Підготовка та проведення навчальних занять з курсу “Дитяча література з методикою навчання” (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Особливості підготовки та проведення лекційних занять з курсу “Дитяча література з методикою навчання”.
2. Особливості підготовки та проведення семінарських занять з курсу.
3. Особливості підготовки та проведення практичних занять з курсу.
4. Засоби унаочнення навчальних матеріалів.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3]

Додаткові [2, 3, 5]

Практичне заняття 2. Підготовка та проведення навчальних занять з курсу “Дитяча література з методикою навчання” (2 год.)

1. Типи уроків читання і вимоги до їх побудови.
2. Варіативність побудови уроків читання (О.Я. Савченко)
3. Визначення змісту завдань у посібниках, зошитах з літературного читання, статтях з формування навички читання.
4. Групування вправ і завдань за спрямованістю їх на формування правильності, швидкості, виразності, усвідомленості читання

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3]

Додаткові [2, 3, 5]

Тема 4. Лекція 4. Методичне портфоліо викладача (2 год.)

Види і призначення портфоліо викладача: портфоліо досягнень і портфоліо-звіт. Портфоліо викладача як “досьє успіхів”, і методичне портфоліо як засіб забезпечення навчальних успіхів студентів. Паперове і електронне портфоліо. Мета створення методичного портфоліо викладача, його структура та змістове наповнення. Електронне методичне портфоліо: переваги і ризики, алгоритм наповнення та сегментування. Тематичне портфоліо, портфоліо-презентація (демонстрація), комплексне портфоліо.

Методичне портфоліо вчителя початкової школи: призначення та змістове наповнення.

Основні поняття теми: освіта, методичне портфоліо викладача, методичне портфоліо вчителя.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 3, 5]

Додаткові [1, 2, 7]

Семінарське заняття 3. Методичне портфоліо викладача (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Види і призначення портфоліо викладача: портфоліо досягнень і портфоліо-звіт.
2. Мета створення методичного портфоліо викладача, його структура та змістове наповнення.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 3, 5]

Додаткові [1, 2, 7]

Практичне заняття 3. Презентація методичного портфоліо (2 год.)

1. Електронне методичне портфоліо: переваги і ризики, алгоритм наповнення та сегментування.
2. Тематичне портфоліо, портфоліо-презентація (демонстрація), комплексне портфоліо

Рекомендовані джерела

Основні [1, 3, 5]

Додаткові [1, 2, 7]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5
Відвідування семінарських занять	1	4	4
Відвідування практичних занять	1	4	4
Робота на семінарському занятті	10	4	40
Робота на практичному занятті	10	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	12	60
Виконання модульної роботи	25	3	75
Разом			228
Максимальна кількість балів		228	
Розрахунок коефіцієнта		2.28	

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5
Відвідування семінарських занять	1	3	3
Відвідування практичних занять	1	3	3
Робота на семінарському занятті	10	3	30
Робота на практичному занятті	10	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	12	60
Виконання модульної роботи	25	3	75
Разом			206
Максимальна кількість балів	206		
Розрахунок коефіцієнта	2.06		
Разом: максимальна кількість балів			434
розрахунок коефіцієнта			4.34

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Завдання для самостійної роботи ЗМ 1	Кількість годин	Кількість балів
1	Складіть обґрунтований перелік основних умінь, якими має володіти викладач із методики навчання української мови. У першій колонці зазначте вміння, а у другій – обґрунтування цих умінь. Плани-конспекти лекційних занять із тем: «Методика вивчення фонетики в початковій школі», «Методика вивчення лексики в початковій школі», «Методика вивчення орфографії в початковій школі», «Методика вивчення граматики в початковій школі».	15	15
2	Плани-конспекти практичних занять із тем: «Методика вивчення фонетики в початковій школі», «Методика вивчення лексики в початковій школі», «Методика вивчення орфографії в початковій школі», «Методика вивчення граматики в початковій школі».	15	15
3	Плани-конспекти семінарських занять із тем: «Методика вивчення фонетики в початковій школі», «Методика вивчення лексики в початковій школі», «Методика вивчення орфографії в початковій школі», «Методика вивчення граматики в початковій школі».	15	15
4	Опрацювання професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти»; матеріалів освітніх програм підготовки студентів (ОР «бакалавр», ОР «магістр»); матеріалів Типової освітньої програми з української мови для	15	15

	початкової школи; основних розділів навчально-методичного посібника «Українська мова і мовлення в початковій школі»: «Мова і мовлення», «Текст», «Речення», «Слово. Значення слова», «Слово. Частини мови», «Звуки і букви»		
	Разом	60	60

№ з/п	Завдання для самостійної роботи ЗМ 2	Кількість годин	Кількість балів
1	<p>I. Опрацювати посібники і статті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бершанская О.Н. Обучение постановке вопросов к произведению на уроках литературного чтения / О. Н. Бершанская // Начальная школа. – 2012. – №7. – С.21–26. 2. Вакуленко Е. А. Организация учебного диалога на уроках литературного чтения / Е. А. Вакуленко // Начальная школа. – 2012. – №5. – С.44 . 3. Ерошина Ю. Г. Эстетический аспект читательской деятельности младшего школьника / Ю. Г. Ерошина // Начальная школа. – 2012. – № 11. – С.46-50. 4. Калинина Л. В. К проблеме формирования нравственных ценностных ориентаций на уроках литературного чтения / Л. В. Калинина // Начальная школа. – 2012. – №7. – С.109-113. 5. Климанова Л. Уроки литературного чтения по ученикам «Родная речь» / Л. Климанова // Начальная школа. – 2007. – № 1. – С. 61 – 66. 6. Миронова Е. А. Развитие читательского интереса у младших школьников / Е. А. Миронова // Начальная школа. – 2011. – № 8. – С.74 . <p>II. Сформулювати вимоги до уроку літературного читання.</p>	30	30 б
2	<p>I. Опрацювати статті, сторінки в програмі і підручниках з літературознавства (законспектувати матеріал):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: підручник / О.Галич, В. Назарець, Є. Васильєв. – К. : Либідь, 2001. – С.151–160, 208–213, 264–273, 279 – 284, 327. 2. Майдангалиева Ж. А. Литературное развитие учащихся в системе «детский сад – школа – вуз»/ Ж. А. Майдангалиева // Начальная школа. –2011. – № 4. – С.102-106. 3. Навчальні програми для загальноосвітніх закладів із навчанням українською мовою. 1–4 класи. К. : Видавничий дім «Освіта». – 2012. – С.78-79, 85-86, 92-93. 4. Рудкова С.Г., Кузнецова Т.А. Современные тенденции литературного образования младших школьников / С.Г. Рудкова, Т.А. Кузнецова // Начальная школа. – 2010. – №12. – С.23-29. 5. Строганова Л.В. Литературоведческий аспект курса «Литературное чтение» / Л.В. Строганова // Начальная школа. – 2012. –№4. –С.48-50. <p>III.Опрацювати зазначену літературу і на її основі сформулювати вимоги до уроків позакласного читання в 1,2,3,4 класах.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Захарійчук М.Д., Науменко В.О. Книжка для вчителя. 	30	30 б

	<p>Методика роботи за «Букварем» М.Д. Захарійчук, В.О. Науменко // М.Д. Захарійчук, В.О. Науменко. – К. : Грамота, 2012. – С.39-40, 46, 65, 81, 95, 110, 126,139, 154, 166, 178, 191, 206, 220.</p> <p>2. Мовчун А.І. З піснею сміявся, плакав і журився...(До 100-річчя з дня народження Андрія Малишка) / А.І. Мовчун // Початкова школа. – 2012. – №11. – С.58-61.</p> <p>3. Мовчун А.І. Земна й небесна лірика Подільської Журавки (До ювілею Ганни Чубач) / А.І. Мовчун // Початкова школа. – 2011. – №1. – С.40-43.</p> <p>4. Светловская Н.Н. Как обучать чтению, или Как разорвать замкнутый круг/ Н.Н. Светловская // Начальная школа. – 2010. – № 3. – С.8-12.</p> <p>5. Ткачук Г. Твори Григора Тютюнника у духовному становленні молодшого школяра (Позакласне читання) / Г. Ткачук // Початкова школа. – 2012. – №4. – С. 14 – 17.</p> <p>6. Ткачук Г. Уроки літературного читання за творами Лесі Українки як засіб формування читацької самостійності /Г.Ткачук // Початкова школа. –2011. – №2. – С.20-25.</p>		
	Разом	60	60 б

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі тестування, письмової роботи та перевірки виконання завдань для самостійної роботи.

Тест – 25 питань для кожного студента. Кожна правильна відповідь на питання тесту оцінюється в 1 бал.

Письмова робота – 15 питань. Повна обгрунтована відповідь на кожне з питань оцінюється в 3 бали, часткова обгрунтована – 2 бали, часткова необгрунтована – 1 бал.

6.4. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю ЗМ 1

Методика викладання навчальних тем із курсу «Українська мова з методикою навчання»:

Тема: «Особливості голосних і приголосних звуків».

Тема: «Голосні звуки, позначення їх буквами на письмі».

Тема: «Наголошені і ненаголошені голосні звуки».

Тема: «Ненаголошені голосні звуки».

Тема: «Приголосні звуки, позначення їх буквами на письмі».

Тема: «Дзвінки і глухі приголосні звуки».

Тема: «Тверді і м'які приголосні звуки».

Тема: «Склад» (2 клас).

Тема: «Наголос» (2 клас).

Тема: «Однозначні і багатозначні слова» в початкових класах.

Тема: «Пряме і переносне значення слова» в початкових класах.

Тема: «Синоніми» в початкових класах.

Тема: «Антоніми» в початкових класах.
 Тема: «Іменник» у початкових класах (2 – 4 класи).
 Тема: «Прикметник» у початкових класах (2 – 4 класи).
 Тема: «Дієслово» в початкових класах (2 – 4 класи).
 Тема: «Числівник» у початкових класах (4 клас).
 Тема: «Займенник» у початкових класах (4 клас).
 Тема: «Прислівник» у початкових класах (4 клас).
 Тема: «Корінь» (3 клас).
 Тема: «Префікс» (3 клас).
 Тема: «Суфікс» (3 клас).
 Тема: «Закінчення» (3 клас).
 Тема: «Основа слова» (3 клас).
 Тема: «Розповідні, питальні і спонукальні речення».
 Тема: «Окличні і неокличні речення».
 Тема: «Зв'язок слів у реченні».
 Тема: «Головні члени речення».
 Тема: «Другорядні члени речення».
 Тема: «Однорідні члени речення».

ЗМ 2

1. Аналіз змістової лінії програми «Організація творчої діяльності учнів на основі прочитаного».
2. Аналіз програми з літературного читання
3. Аналіз художнього твору на уроках літературного читання
4. Варіативність побудови уроків читання (О.Я. Савченко)
5. Види творчих завдань у підручниках «Літературне читання».
6. Визначення змісту завдань у посібниках, зошитах з літературного читання, статтях з формування навички читання.
7. Визначення можливостей підручників «Літературне читання» для проведення уроків «синтезу мистецтв» (наявність пісень, репродукцій картин, пісень-ігор, віршів, покладених на музику).
8. Вимоги до уроку літературного читання
9. Вимоги програми до літературного читання легенд і казок.
10. Групування вправ і завдань за спрямованістю їх на формування правильності, швидкості, виразності, усвідомленості читання
11. Емоційно-ціннісна складова у структурі читацької компетентності молодшого школяра
12. Жанрові особливості казки та легенди. Види казок.
13. Жанрові особливості оповідання.
14. Ідеограма аналізу оповідання.
15. Компетентнісна спрямованість нових навчальних програм для початкової школи
16. Компетентнісна спрямованість нових навчальних програм для початкової школи
17. Методика позакласного читання в підготовчий і початковий періоди .

18. Методика проведення бесід: вступної, аналітичної, узагальнюючої.
19. Методика проведення вправ на формування усвідомленості, виразності читання.
20. Методика проведення вправ на формування швидкості читання.
21. Методика формування навички читання в контексті літературного читання
22. Методика читання загадки, прислів'я, приказки, лічилки, скороговки.
23. Місце казок та легенд у змісті підручників «Літературне читання»
24. Можливості підручника «Літературне читання» у формуванні в учнів читацьких навичок.
25. Основні етапи роботи з художнім твором на уроках літературного читання
26. Особливості змісту підручників «Літературне читання»
27. Особливості змісту програми курсу «Літературне читання»
28. Різні види переказу змісту твору.
29. Робота з ілюстраціями до оповідання.
30. Розробка уроку читання загадок (скороговок, прислів'їв, приказок, лічилок) – робота в групах.
31. Спільні та відмінні ознаки легенди і казки.
32. Схема аналізу оповідання, в основі якого лежить вчинок
33. Твори Григора Тютюнника у духовному становленні молодшого школяра (Позакласне читання)
34. Типи уроків читання і вимоги до їх побудови.
35. Уроки літературного читання за творами Лесі Українки як засіб формування читацької самостійності
36. Формування літературознавчих понять під час аналізу твору (персонаж твору, герой твору, емоційність твору, звукопис, розгортання подій, структурні компоненти тексту художнього твору).
37. Формування умінь будувати власні висловлювання.
38. Формування умінь переказувати художній твір у другому класі.
39. Читацька компетентність молодшого школяра : теоретичний аспект

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом 180 год.: лекції – 20 год., практичні заняття – 14 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 120 год., модульний контроль – 12 год..

Тиждень	1	2	3	4
Модулі	ЗМІ			
Назва модуля	Методика викладання курсу «Українська мова з методикою навчання»			
К-сть балів за модуль	228 б.			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій (відвідування – 5 балів)	Зміст і структура курсу «Українська мова з методикою навчання» (1 б)	Навчально-методичний комплекс викладача із дисципліни (1 б)	Підготовка і проведення навчальних занять із курсу “Українська мова з методикою навчання” (2 б)	Особливості організації самостійної роботи студентів під час вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (1 б)
Теми семінарських занять (відвідування, робота під час заняття) 44 бали	Зміст і структура курсу «Українська мова з методикою навчання» (11 б)	Навчально-методичний комплекс викладача із дисципліни (11 б)	Підготовка і проведення навчальних занять із курсу “Українська мова з методикою навчання” (11 б)	Особливості організації самостійної роботи студентів під час вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (11 б)
Теми практичних занять (відвідування, робота під час заняття) 44 бали	Зміст і структура курсу «Українська мова з методикою навчання» (11 б)	Навчально-методичний комплекс викладача із дисципліни (11 б)	Підготовка і проведення навчальних занять із курсу “Українська мова з методикою навчання” (11 б)	Особливості організації самостійної роботи студентів під час вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (11 б)
Самостійна робота (60б.)	30 балів		30 балів	
Види поточного контролю	МКР 1 (25 балів)		МКР 2 -3 (50 балів)	
Підсумковий контроль	Відв. лекцій – 5 б., практ. – 4 б., сем. – 4 б.; роб. на практ. - 40 б., роб. на сем. – 40 б., МКР – 75 б., сам. роб. – 60 б. Разом – 228 балів. Коефіцієнт – 2.28			

Тиждень	1	2	3	4
Модулі	ЗМ II			
Назва модуля	Методика викладання курсу «Дитяча література з методикою навчання»			
К-сть балів за модуль	206 б.			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій (відвідування – 5 балів)	Завдання та змістове наповнення курсу «Дитяча література з методикою навчання» (1 б)	Характеристика основних підходів до викладання курсу. Поняття вертикальної та горизонтальної інтеграції (1 б)	Особливості проведення навчальних занять з курсу “Дитяча література з методикою навчання” (2 б) ”	Методичне портфоліо викладача (1 б)
Теми семінарських занять (відвідування, робота під час заняття) 33 бали	Завдання та змістове наповнення курсу “Дитяча література” (11 б)	Підготовка та проведення навчальних занять з курсу “Дитяча література з методикою навчання” (11 б)		Методичне портфоліо викладача (11 б)
Теми практичних занять (відвідування, робота під час заняття) 33 бали		Аналіз програми з літературного читання (11 б)	Підготовка та проведення навчальних занять з курсу “Дитяча література з методикою навчання” (11 б)	Презентація методичного портфоліо (11 б)
Самостійна робота (60 б.)	30 балів		30 балів	
Види поточного контролю	МКР 1 (25 балів)		МКР 2 -3 (50 балів)	
Підсумковий контроль	Відв. лекцій – 5 б., практ. – 3 б., сем. – 3 б.; роб. на практ. - 30 б., роб. на сем. – 30 б., МКР – 75 б., сам. роб. – 60 б. Разом – 206 балів. Коефіцієнт – 2.06			
Разом	Максимальна кількість балів (ЗМ 1 + ЗМ 2) – 434 б. Коефіцієнт – 4.34			

8. Рекомендовані джерела

ЗМ 1

Основні

1. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М.С. Вашуленка. – К. : Літера ЛТД, 2016. – 364 с.
2. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти : підруч. для студентів пед. фак. / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 416 с.
3. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1 – 2 класи. – К. : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. – 240 с.
4. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М.М. Фіцула. – К. : Академвидав». – 2006. – 352 с.
5. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова : Модульний курс: навч. посіб. – К. : Вища шк., 2007. – 823 с.

Додаткові

1. Авдєєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдєєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков; /Проблеми освіти. – К. – 2001. – Вип. 24.– С. 108 –111.
2. Вашуленко М.С. Українська мова і мовлення в початковій школі / М.С. Вашуленко. – К. : Видавничий дім «Освіта». 2018. – 178 с.
3. Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://base.kristti.com.ua/?p=4749>.ua/?p=4749 – Назва з екрана.
4. Мацько Л.І. Українська мова як засіб формування національної свідомості / Л.І. Мацько // Українська мова як державна в Україні : зб. матеріалів. – К. : 2016. – С.74–82.
5. Методика викладання української мови: навч. посібник /С. І. Дорошенко, М. С. Вашуленко, О. І. Мельничайко та ін.; за ред. С. І. Дорошенка. – 2-е вид. перероб. і допов. – К. : Вища шк., 2010. – 398 с.
6. Сисоєва С.О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: Монографія / С.О. Сисоєва. – К. : ТОВ « Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС»», 2014. – 400 с.
7. Тоцька Н. І. Фонетика української мови та її вивчення в початкових класах / Н. І. Тоцька. – К. : Вища. шк. – 2014. – 176 с.

ЗМ 2

Основні

1. Качак Т. Б. Література для дітей і дитяче читання у контексті сучасної літературної освіти: збірник науково-методичних статей / Т. Б. Качак. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2013 – 132 с.
2. Марко В. Аналіз художнього твору: навч. посіб. / В. П. Марко. – К.: Академвидав, 2013. – 280 с.
3. Мартиненко В.О. Літературне читання. Робочий зошит : навч. посіб. для учнів 2 кл. / В.О. Мартиненко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 80 с.
4. Савченко О.Я. Я люблю читати: кн. з літ. читання: дод. до підруч. «Літературне читання» для 2-го кл. : навч. посіб. / О.Я.Савченко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 120 с.
5. Науменко В.О. Особливості змісту навчально-методичного комплексу з літературного читання в другому класі (авт. В.О.Науменко) / В.О.Науменко // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр. –2013. – № 5. – С.75–92.

Додаткові

1. Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://base.kristti.com.ua/?p=4749>.ua/?p=4749 – Назва з екрана.
2. Качак Т. Б. Методика аналізу художніх текстів у процесі вивчення курсу «Зарубіжна дитяча література»: проблеми і перспективи / Т.Б. Качак // Викладання зарубіжної літератури: Проблеми та досягнення. Султанівські читання: Збірник статей. / Відп. ред. В.Г. Матвійшин. – Івано-Франківськ, 2010. – Випуск 1. – С. 48-57.
3. Ключові тези орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів (Наказ МОН від 19.08.2016 № 1009 "Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 №1222") та методичних рекомендацій до оновлених програм початкової школи (1-4 клас) (Лист МОН України від 17.08.2016 №1/9-437). – Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ru/about-ministry/normative/6026->
4. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: посібник [для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів] / М. Крупа. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – 432 с.
5. Науменко В. О. Літературне читання : підруч. для 2-го кл. / Віра Орестівна Науменко. – К. : Генеза, 2012. – 160 с.
6. Науменко В. О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання» : навч. посіб. для 2-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Віра Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 96 с.
7. Науменко В.О. Літературне читання : підруч. для 3-го кл. / Віра Орестівна Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 178 с.
8. Науменко В.О. Уроки літературного читання в 2 класі: метод. посіб. для вчителя / Віра Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 280 с.
9. Оновлені програми для початкової школи 2018 – 2019 н.р. – Режим доступу : <https://www.ed-era> <https://www.ed-era.com/mon.html>.